

Matematická morfologie

Václav Hlaváč

České vysoké učení technické v Praze
Fakulta elektrotechnická, katedra kybernetiky
Centrum strojového vnímání

<http://cmp.felk.cvut.cz/~hlavac>, hlavac@fel.cvut.cz

Osнова přednášky:

- ◆ Bodové množiny. Morfologická transformace.
- ◆ Eroze, dilatace, vlastnosti.
- ◆ Otevření, uzavření, tref či miň.
- ◆ Kostra oblasti.
- ◆ Ztenčování, sekvenční ztenčování.
- ◆ Vzdálenostní transformace.

Morfologie

Matematická morfologie je teorie studující prostorové struktury.

V **biologii**: studium velikosti, tvaru a vnitřní struktury zvířat, rostlin a mikroorganismů a hledání souvislostí mezi jejich vnitřními částmi.

V **jazykovědě**: studium vnitřní stavby slov.

V **digitálním zpracování obrazů**: matematický nástroj pro předzpracování i segmentaci obrazů.

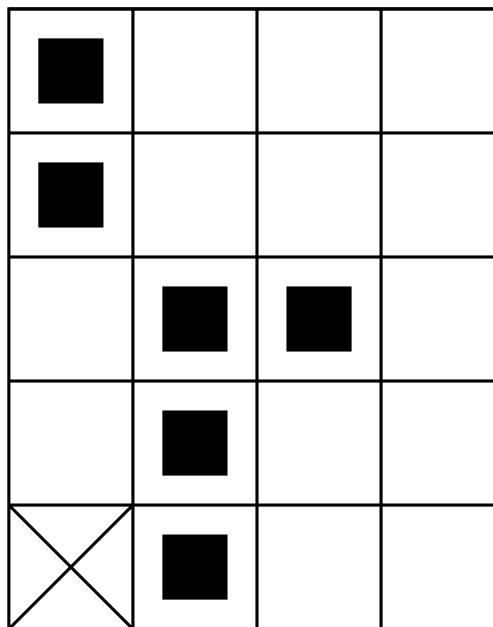
Otcové zakladatelé:

- ◆ Matheron, G. Elements pour une Theorie del Milieux Poreux Masson, Paris, 1967.
- ◆ Serra, J. Image Analysis and Mathematical Morphology, Academic Press, London 1982.

Bodová množina

- ◆ Obrázky lze modelovat pomocí *bodových množin* libovolné dimenze (např. N -rozměrný euklidovský prostor).
- ◆ 2D euklidovský prostor $\mathbb{E}^2$ a systém jeho podmnožin je přirozeným definičním oborem pro popis rovinných útvarů.
- ◆ Digitální protějšek euklidovského prostoru.
- ◆ Binární matematická morfologie – množina dvojic celých čísel ($\in \mathbb{Z}^2$).
- ◆ Šedotónová matematickou morfologii – trojice ($\in \mathbb{Z}^3$).

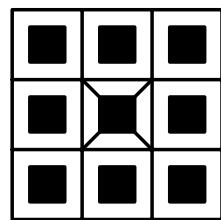
Bodová množina, příklad

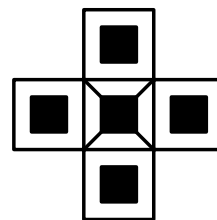
$$X = \{(1, 0), (1, 1), (1, 2), (2, 2), (0, 3), (0, 4)\}$$

Morfologická transformace Ψ

- ◆ Je dána relací mezi *obrazem* (bodovou množinou X) a typicky menší bodovou množinou *strukturním elementem* B .
- ◆ Strukturní element B je vztažen k “lokálnímu” počátku.

(a)

(b)

(c)

- ◆ Aplikace morfologické transformace $\Psi(X)$ na obraz X odpovídá systematickému posunu B po obraze. Výsledek transformace v každé poloze odpovídá relaci.

Dualita vzhledem k množinovému doplňku

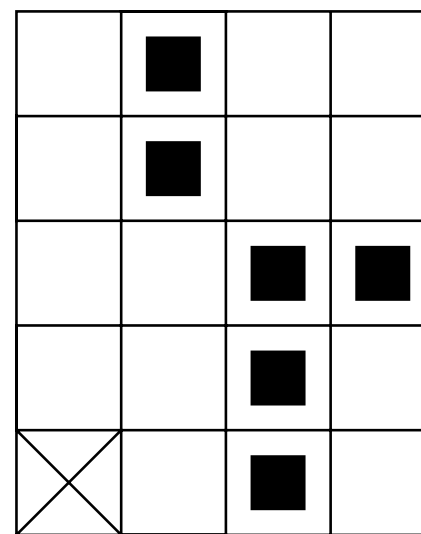
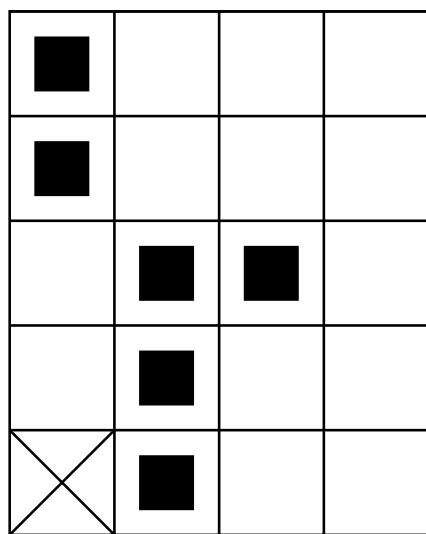
Ke každé morfologické transformaci $\Psi(X)$ existuje duální transformace $\Psi^*(X)$,

$$\Psi(X) = (\Psi^*(X^c))^c .$$

Translace množiny o radiusvektor

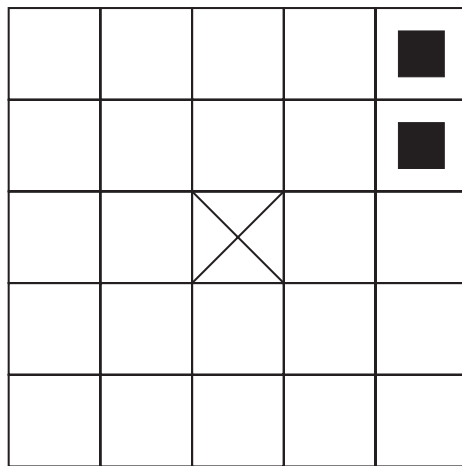
Translace X_h bodové množiny X o radiusvektor h

$$X_h = \{p \in \mathbb{E}^2, p = x + h \text{ pro některá } x \in X\} .$$

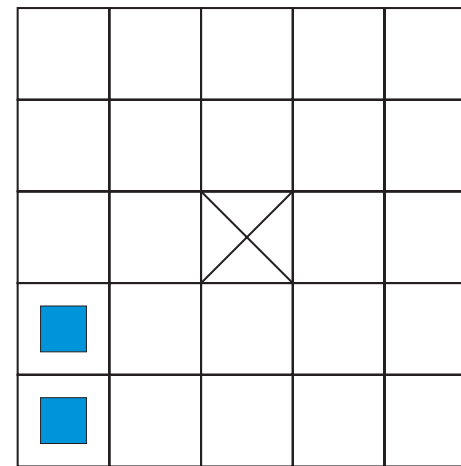

Symetrická bodová množina

- ◆ Vůči reprezentativnímu bodu $\mathcal{O}$.
- ◆ Někdy se také říká transponovaná bodová množina.
- ◆ Definice: $\check{B} = \{-b : b \in B\}$.
- ◆ Příklad: $B = \{(2, 1), (2, 2)\}$, $\check{B} = \{(-2, -1), (-2, -2)\}$.

Originál

Po transpozici

- ◆ Pracuje s binárními obrázky. Definiční obor $\mathbb{Z}^2$. Obor hodnot $\{0, 1\}$.
- ◆ 2 základní operace: dilatace a eroze. Nejsou invertovatelné.
- ◆ 2 používané formalismy pro součet a rozdíl
  - Ve školské aritmetice obvyklé sčítání a odečítání.
  - Minkowského součet, rozdíl (do morfologie zavedli G. Matheron (kniha 1967), J. Serra (kniha 1982)).
  - Rozdílnost obou přístupů hraje roli u eroze.

Minkowského součet, rozdíl

Minkowského součet (Hermann Minkowski 1864-1909, geometrie čísel 1889)

$$X \oplus B = \bigcup_{b \in B} X_b .$$

Minkowského rozdíl (pojem zavedl až H. Hadwiger 1957)

$$X \ominus B = \bigcap_{b \in B} X_{-b} .$$

Binární dilatace $\oplus$

Sčítá dvě bodové množiny.

$$X \oplus B = \{p \in \mathbb{E}^2 : p = x + b, x \in X \text{ and } b \in B\}$$

Dilataci můžeme vyjádřit jako sjednocení posunutých bodových množin

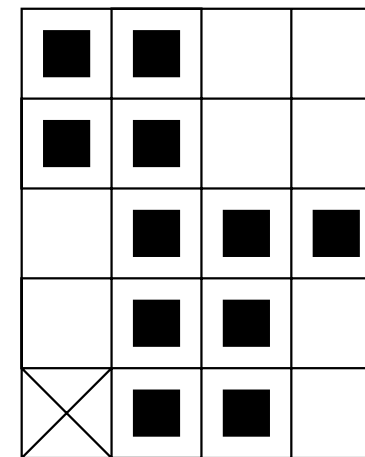
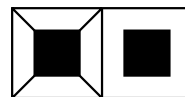
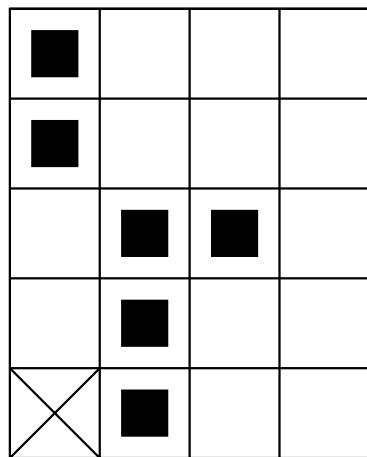
$$X \oplus B = \bigcup_{b \in B} X_b .$$

Binární dilatace $\oplus$, příklad

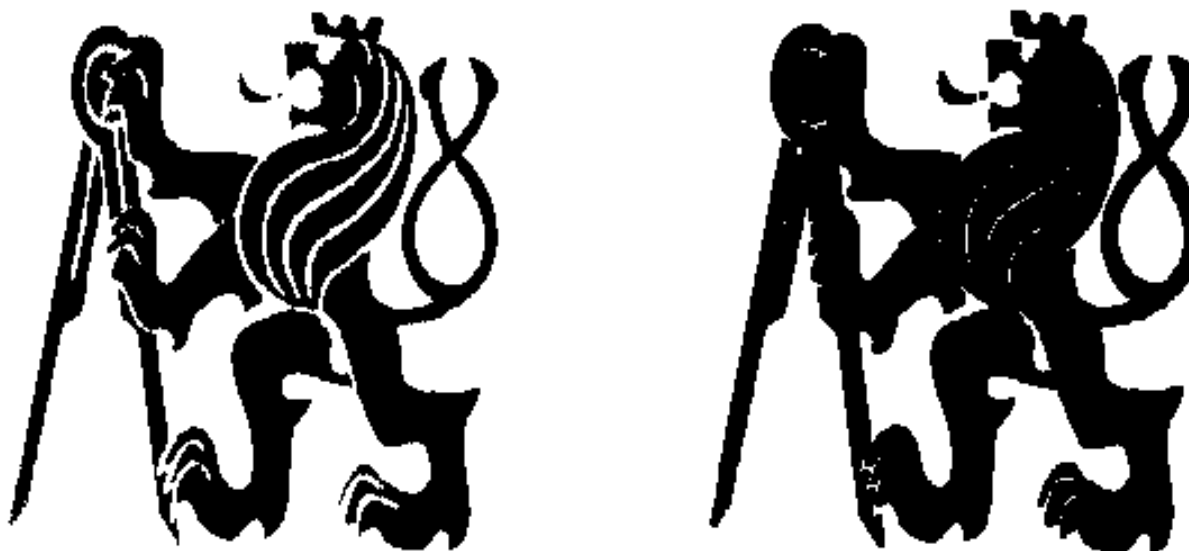
$$X = \{(1, 0), (1, 1), (1, 2), (2, 2), (0, 3), (0, 4)\}$$

$$B = \{(0, 0), (1, 0)\}$$

$$X \oplus B = \{(1, 0), (1, 1), (1, 2), (2, 2), (0, 3), (0, 4), \\ (2, 0), (2, 1), (2, 2), (3, 2), (1, 3), (1, 4)\}$$

Binární dilatace isotropickým strukturálním elementem 3×3

vlevo – originál,   vpravo – dilatace.

Dilatace se používá k zaplnění malých děr a úzkých zálivů v objektech. Zvětší původní velikost objektu. Má-li být velikost zachována, potom se dilatace s erozí, viz dále.

Vlastnosti dilatace

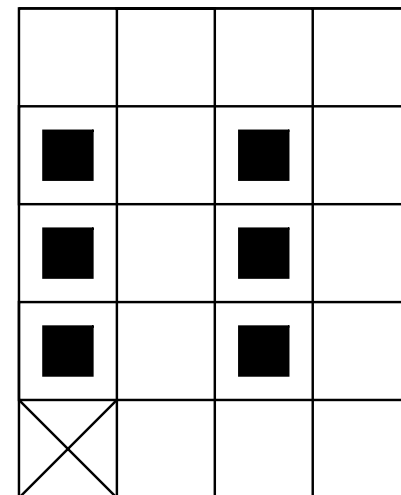
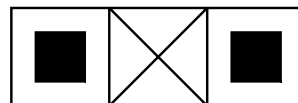
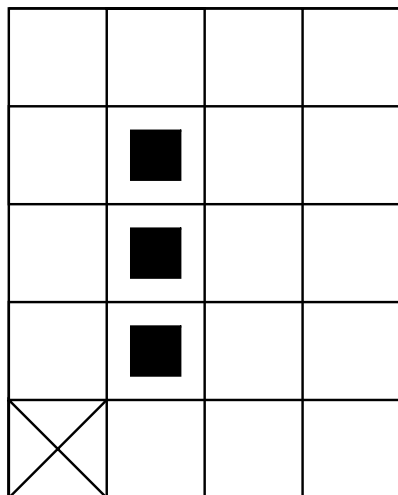
Komutativní: $X \oplus B = B \oplus X$.

Asociativní: $X \oplus (B \oplus D) = (X \oplus B) \oplus D$.

Invariantní vůči posunu: $X_h \oplus B = (X \oplus B)_h$.

Rostoucí transformace: Je-li $X \subseteq Y$ a $(0, 0) \in B$, potom $X \oplus B \subseteq Y \oplus B$.

Protipříklad při prázdném počátku $(0, 0) \notin B$

Binární eroze $\ominus$

Skládá dvě množiny pomocí Minkovského rozdílu. Jde o duální morfologickou transformaci k dilataci.

$$X \ominus B = \{p \in \mathbb{E}^2 : p = x + b \in X \text{ pro každé } b \in B\} .$$

Pro každý bod obrazu p se ověřuje, zda pro všechna možná $x + b$ leží výsledek v X . Pokud ano, je výsledek 1, jinak 0.

Erozi můžeme vyjádřit jako průnik všech posunů obrazu X o vektory $-b \in B$

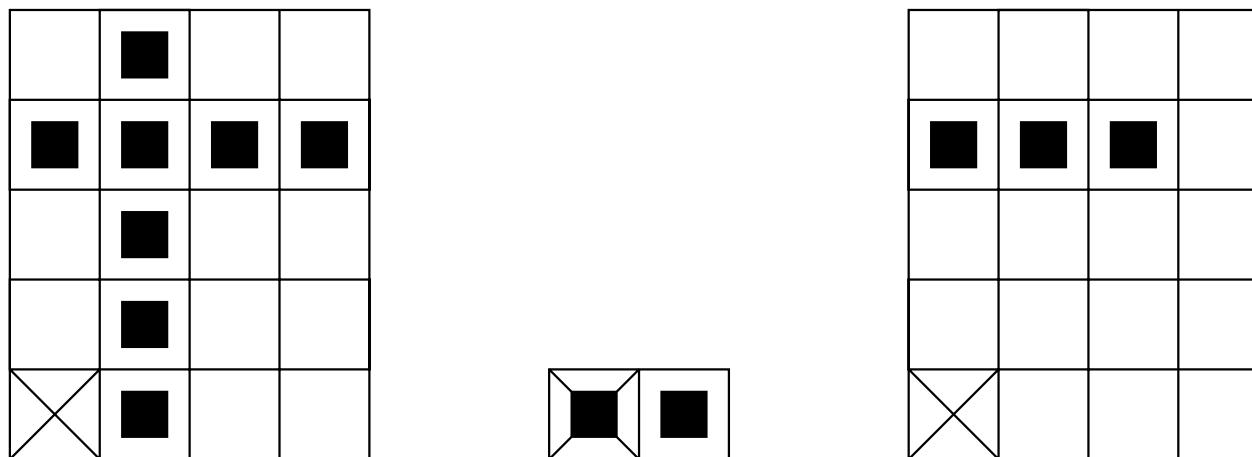
$$X \ominus B = \bigcap_{b \in B} X_{-b} .$$

Binární eroze $\ominus$, příklad

$$X = \{(1, 0), (1, 1), (1, 2), (0, 3), (1, 3), (2, 3), (3, 3), (1, 4)\}$$

$$B = \{(0, 0), (1, 0)\}$$

$$X \ominus B = \{(0, 3), (1, 3), (2, 3)\}$$

Binární eroze isotropickým strukturálním elementem 3×3

vlevo – originál, vpravo – eroze.

Objekty menší než než strukturální element vymizí (např. čáry tloušťky 1).

Eroze se používá ke zjednodušení struktury (rozložení objektu na jednodušší části).

Obrys pomocí binární eroze

Obrys (matematicky okraj, v našem významu hranice oblasti v binárním obraze)
 ∂X (hranice oblasti X , přirozeně tloušťky 1).

$$\partial X = X \setminus (X \ominus B).$$

vlevo – originál X ,

vpravo obrys ∂X .

Vlastnosti eroze

Antiextenzivní: Je-li $(0, 0) \in B$, potom $X \ominus B \subseteq X$.

Invariantní vůči posunu: $X_h \ominus B = (X \ominus B)_h$, $X \ominus B_h = (X \ominus B)_{-h}$.

Zachovává inkluzi: Je-li $X \subseteq Y$, potom $X \ominus B \subseteq Y \ominus B$.

Dualita eroze a dilatace: $(X \ominus Y)^C = X^C \oplus \check{Y}$.

Kombinace eroze a průniku: $(X \cap Y) \ominus B = (X \ominus B) \cap (Y \ominus B)$,
 $B \ominus (X \cap Y) \supseteq (B \ominus X) \cup (B \ominus Y)$.

Vlastnosti dilatace a eroze (2)

Lze zaměnit pořadí dilatace a průniku:

$$(X \cap Y) \oplus B = B \oplus (X \cap Y) \subseteq (X \oplus B) \cap (Y \oplus B).$$

Dilatace průniku dvou obrazů je obsažena v průniku jejich dilatací.

Možná záměna pořadí eroze a množinového sjednocení (umožňuje rozložit složitější strukturní elementy na sjednocení jednodušších):

$$B \oplus (X \cup Y) = (X \cup Y) \oplus B = (X \oplus B) \cup (Y \oplus B),$$

$$(X \cup Y) \ominus B \supseteq (X \ominus B) \cup (Y \ominus B),$$

$$B \ominus (X \cup Y) = (X \ominus B) \cap (Y \ominus B).$$

Vlastnosti dilatace a eroze (3)

Postupná dilatace (resp. eroze) obrazu X nejdříve strukturním elementem B a potom strukturním elementem D je totožná jako dilatace (resp. eroze) obrazu X pomocí $B \oplus D$

$$(X \oplus B) \oplus D = X \oplus (B \oplus D),$$

$$(X \ominus B) \ominus D = X \ominus (B \oplus D).$$

Transformace tref či miň $\otimes$

- ◆ Anglicky Hit or Miss.
- ◆ Používá složený strukturní element $B = (B_1, B_2)$, $B_1 \cap B_2 = \emptyset$.

$$X \otimes B = \{x : B_1 \subset X \text{ a } B_2 \subset X^c\}.$$

- ◆ Indikuje shodu složeného strukturního elementu a části obrazu. B_1 testuje objekty, B_2 pozadí.
- ◆ Transformaci $\otimes$ lze vyjádřit pomocí erozí a dilatací

$$X \otimes B = (X \ominus B_1) \cap (X^c \ominus B_2) = (X \ominus B_1) \setminus (X \oplus \check{B}_2).$$

Příklad: detekce konvexních rohů

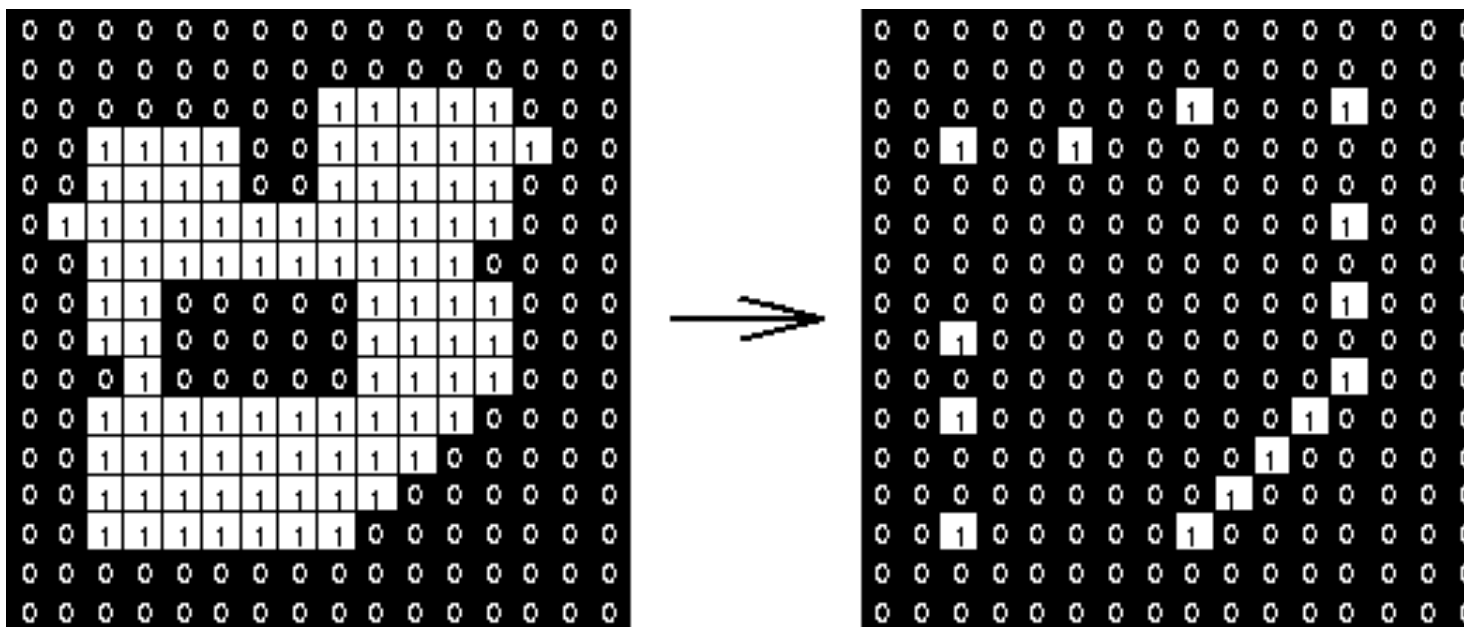
	1	
0	1	1
0	0	

	1	
1	1	0
	0	0

	0	0
1	1	0
	1	

0	0	
0	1	1
	1	

Masky detekující 4 možné konfigurace rohů pomocí tref či miň.

Výsledek detekce rohů.

Binární otevření $\circ$

Eroze následovaná dilatací.

$$X \circ B = (X \ominus B) \oplus B$$

Pokud se obraz X nezmění po otevření strukturálním elementem B , říkáme, že je otevřený vzhledem k B .

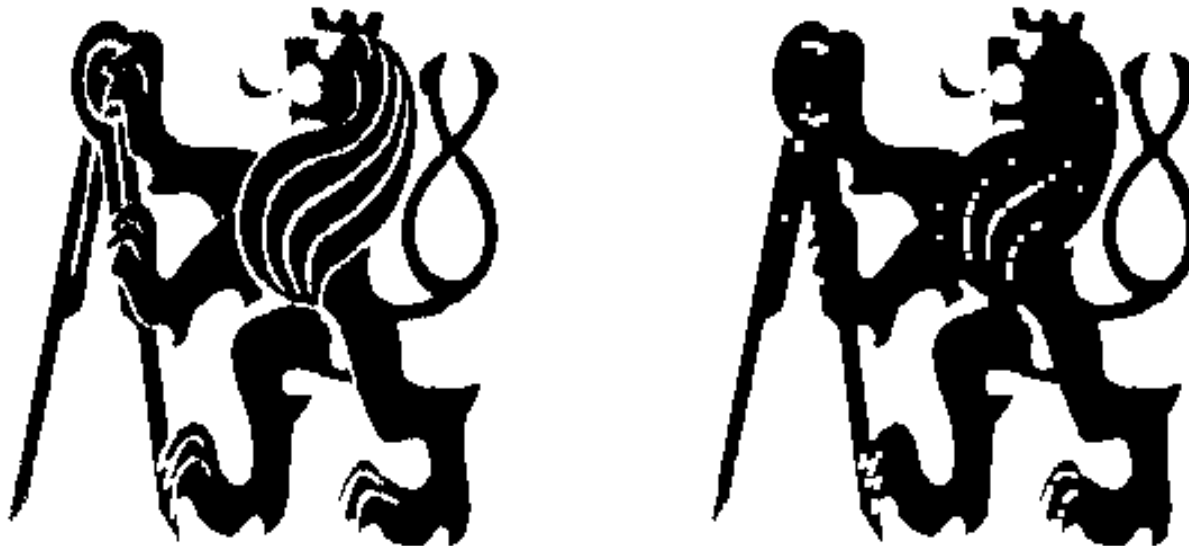

Binární uzavření ●

Dilatace následovaná erozí.

$$X \bullet B = (X \oplus B) \ominus B$$

Pokud se obraz X nezmění po uzavření strukturním elementem B , říkáme, že je uzavřený vzhledem k B .

Vlastnosti otevření, uzavření

Otevření a uzavření jsou duální morfologické transformace

$$(X \bullet B)^C = X^C \circ \check{B}$$

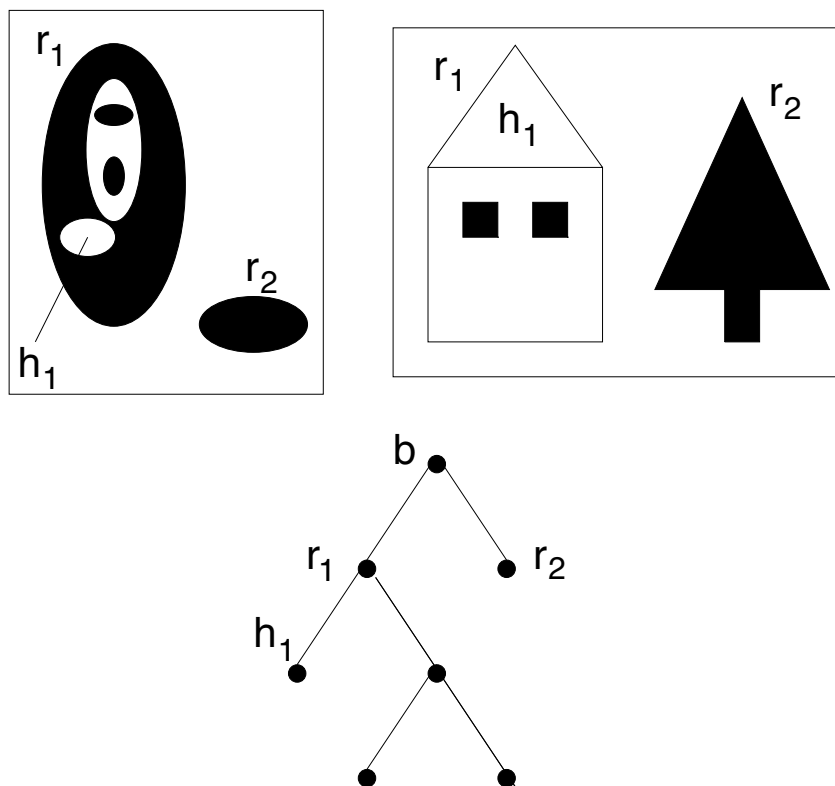
Idempotence - důležitá vlastnost v matematice. Zde: po jednom otevření, resp. uzavření, je množina již otevřena, resp. uzavřena. Další použití těchto transformací již nic nezmění.

$$X \circ B = (X \circ B) \circ B$$

$$X \bullet B = (X \bullet B) \bullet B$$

Homotopické transformace

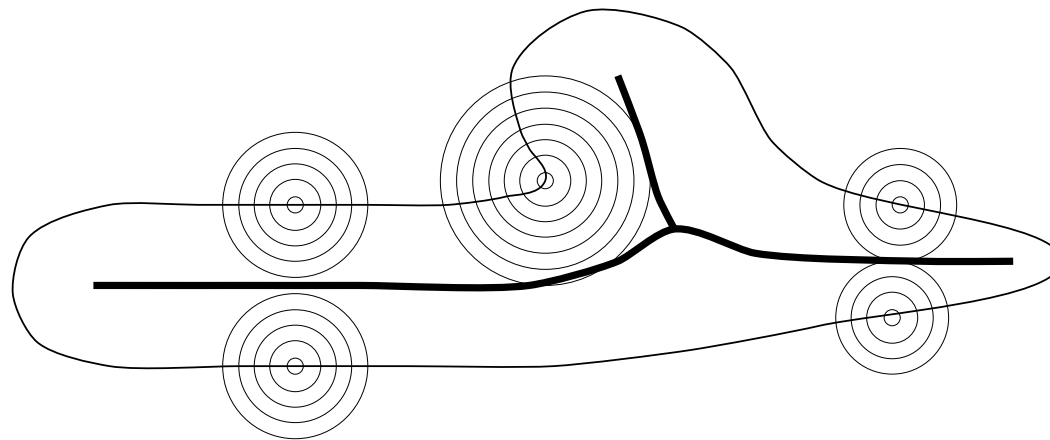
Opírají se o souvislost v obraze. Homotopické transformace nemění homotopický strom.

Příklad: dvěma různým obrázky odpovídá stejný homotopický strom.

Kostra (skelet)

- ◆ Podlouhlé objekty má smysl reprezentovat kostrou (viz animace člověka v počítačové grafice zachycující kinematiku).
- ◆ Blum v roce 1964 navrhl “Medial axis transformation” (analogie, vypalování trávy).

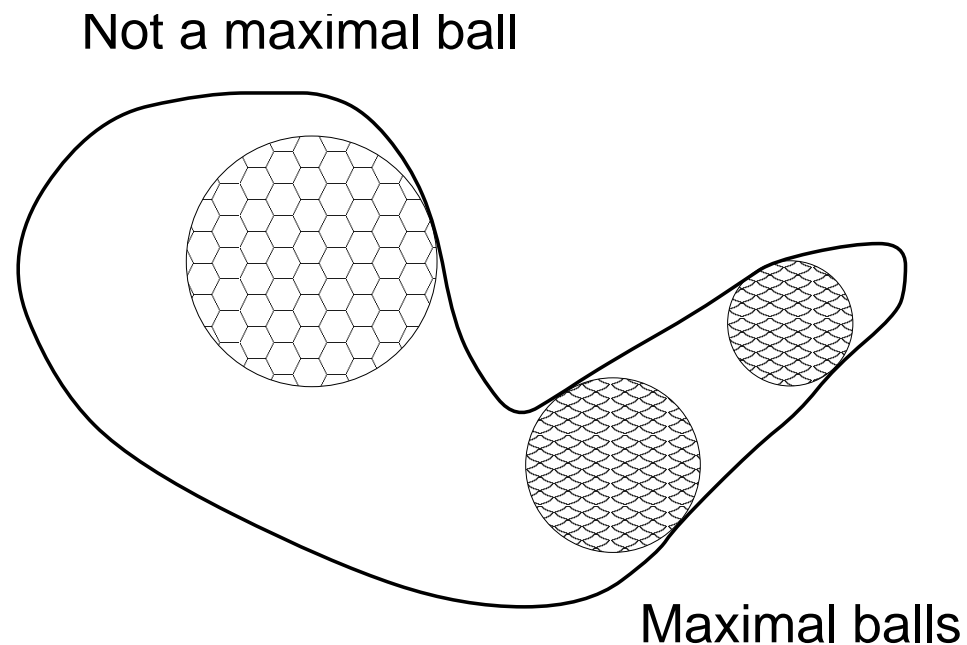
- ◆ Formální definice kostry se opírá o pojem maximálního kruhu (koule ve 3D).

Kostra pomocí maximálních kruhů

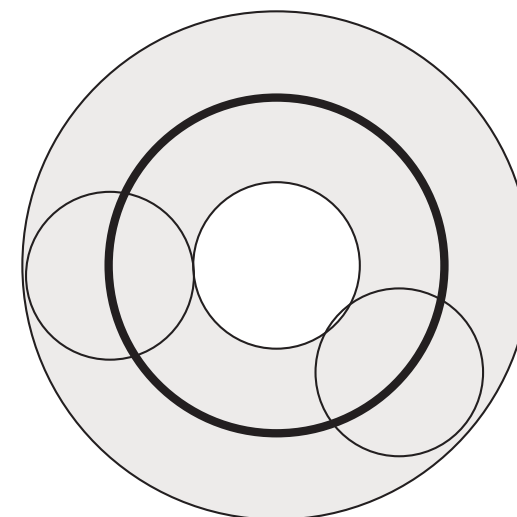
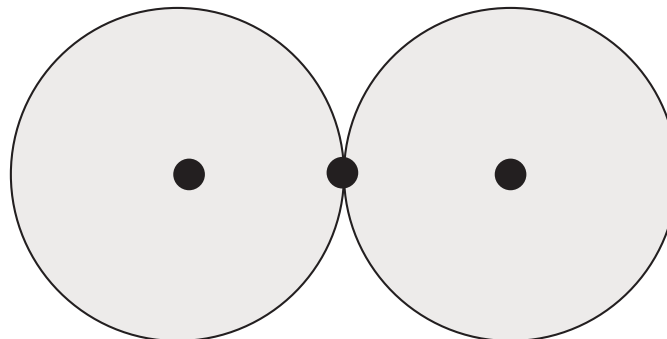
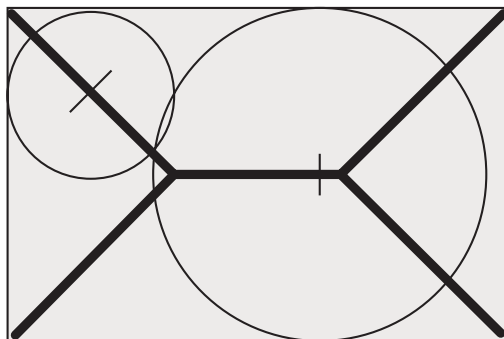
Kruh $B(p, r)$ se středem p a poloměrem r , $r \geq 0$ je množina bodů, pro něž je vzdálenost $d \leq r$.

Maximální kruh B vepsaný do množiny X se dotýká hranice ∂X ve dvou a více bodech.

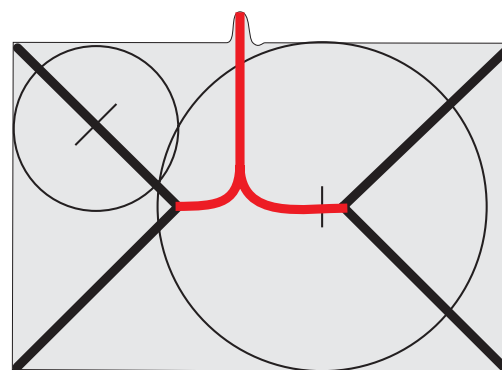
Kostra je sjednocením středů maximálních kruhů.

Příklad koster, spojitý případ

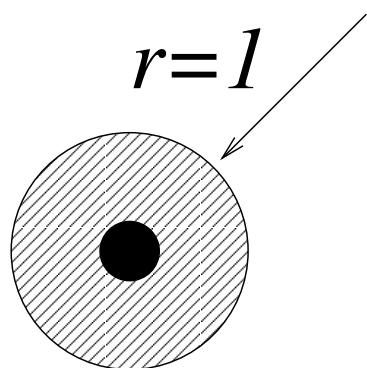
Problémy se šumem.

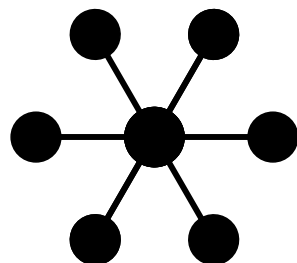
Diskrétní kruhy o poloměru 1

V diskretním rastru mohou kruhy vypadat různě, a to díky několika možným způsobům zavedení vzdálenosti.

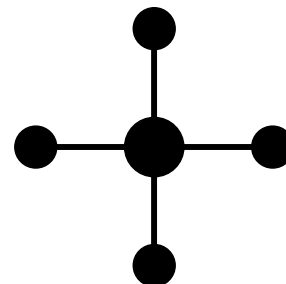
Příklady:

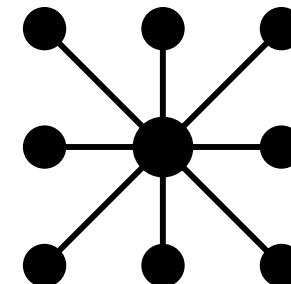
B_E

B_H

B_4

B_8

Třídění algoritmů binární skeletonizace oblastí

Vpisování kruhů podle definice se prakticky nepoužívá. Přílišná výpočetní složitost. Porušuje se souvislost. Skelet tloušťky > 1 .

Sekvenční ztenčování. Oblast se eroduje vhodným strukturním elementem, který zaručí, aby nebyla porušena souvislost. Obvykle homotopické ztenčování, s využitím strukturních elementů z Golayovy abecedy.

Přes vzdálenostní transformaci. Rychlý výpočet. Nejčastěji používané.

V koutkové reprezentaci. Napřed se oblasti bezeztrátově komprimují (koutky). Skelet se počítá vpisováním maximálních obdélníků přímo v komprimovaných datech (Schlesinger M.I., 1986).

Ztenčování a ztlušťování

Nechť X je obraz a $B = (B_1, B_2)$ je složený strukturní element zavedený v transformaci třef či miň.

Ztenčování $X \oslash B = X \setminus (X \otimes B)$.

Část ztenčované oblasti určená strukturním elementem B množinově odečítá od objektu samého.

Ztlušťování $X \odot B = X \cup (X \otimes B)$.

Oblast se sjednocuje s částí pozadí danou strukturním elementem B .

Ztenčování a ztlušťování jsou **duální transformace**

$$(X \odot B)^c = X^c \oslash B, \quad B = (B_2, B_1).$$

Sekvenční ztenčování a ztlušťování

Nechť $\{B_{(1)}, B_{(2)}, B_{(3)}, \dots, B_{(n)}\}$ je posloupnost složených strukturních elementů $B_{(i)} = (B_{i_1}, B_{i_2})$.

Sekvenční ztenčování může být pro čtvercový rastr vyjádřeno pomocí posloupnosti strukturních elementů (např. 8 elementů 3×3 , jak uvidíme v Golayově abecedě).

$$X \oslash \{B_{(i)}\} = (((X \oslash B_{(1)}) \oslash B_{(2)}) \dots \oslash B_{(n)}) .$$

Sekvenční ztlušťování (analogicky)

$$X \odot \{B_{(i)}\} = (((X \odot B_{(1)}) \odot B_{(2)}) \dots \odot B_{(n)}) .$$

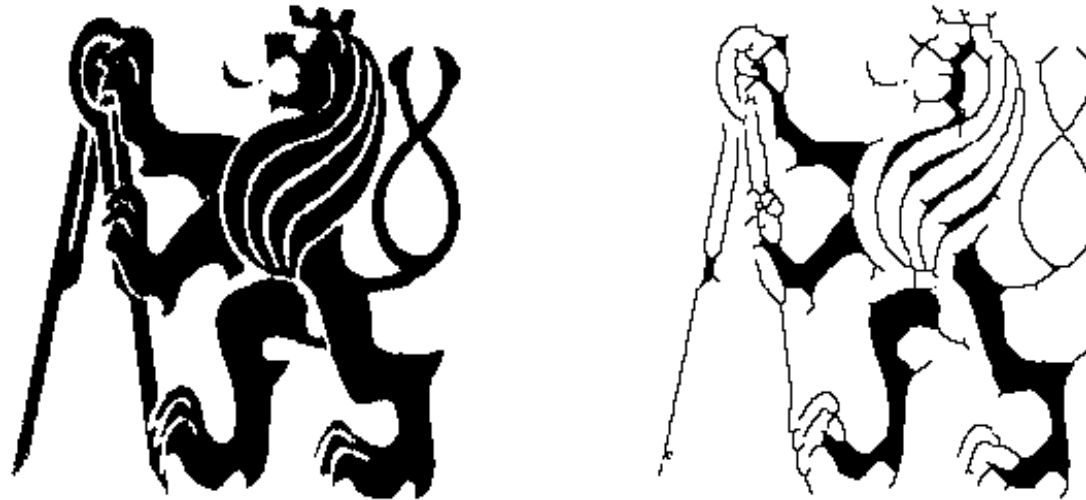
Užitečné sekvence z Golayovy abecedy

- ◆ Existuje několik posloupností strukturních elementů $\{B_{(i)}\}$, které jsou z praktického pohledu užitečné.
- ◆ Ukažme jen dvě z nich z [Golayovy abecedy](#) (1969) pro oktagonální rastr. Strukturní elementy rozměru 3×3 uvedeme ve dvou základních polohách, ostatní si domyslete pootočením.
- ◆ Stručný zápis složeného strukturního elementu: 1 ověřuje příslušnost k objektu, 0 ověřuje příslušnost k pozadí a konečně hodnota * znamená, že prvek nehraje roli.
- ◆ Ztenčování a ztlušťování prvky Golayovy abecedy je [idempotentní](#).

Ztenčování elementem L , homotopická náhrada skeletu tl. 1

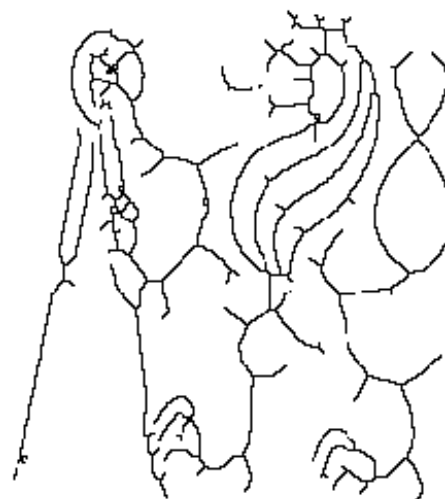
$$L_1 = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ * & 1 & * \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}, \quad L_2 = \begin{bmatrix} * & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ * & 1 & * \end{bmatrix} \dots$$

5 iterací

Ztenčování elementem L (2)

Ztenčování až do dosažení idempotence.

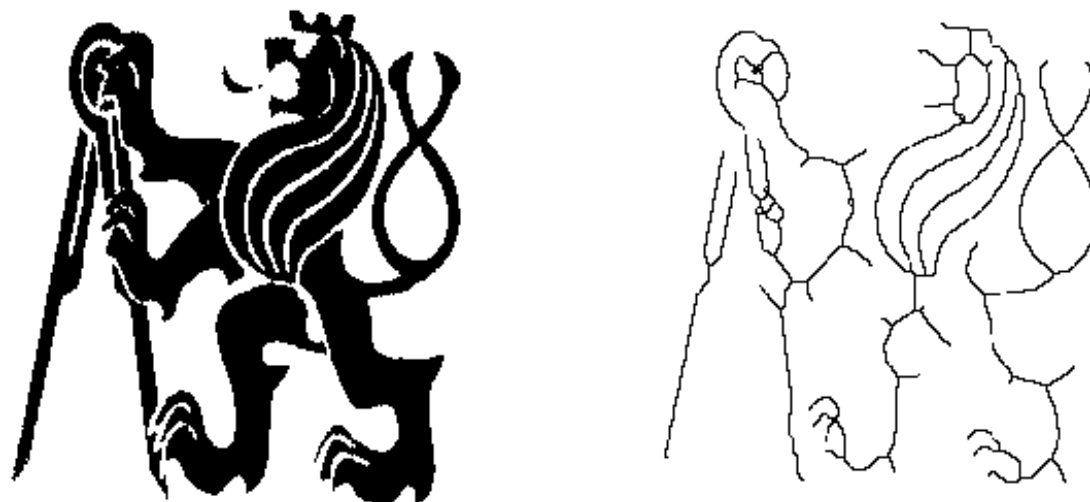

Ořezání volných konců elementem E

$$E_1 = \begin{bmatrix} * & 1 & * \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad E_2 = \begin{bmatrix} 0 & * & * \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \dots$$

Pokud by se ztenčování nechalo běžet až do dosažení idempotence, zůstaly by v obraze pouze uzavřené linie.

5 iterací

Motivace pro rekurzivní morfologii

Vzdálenostní transformace

- ◆ Dosud nezáleželo na pořadí, v jakém byly použity morfologické transformace v různých místech obrazu. Mohly být použity v náhodném pořadí, po řádcích, paralelně.
- ◆ Speciálnější případ, kdy je vhodně předepsáno pořadí operací v obrazu, přináší zrychlení výpočtu. Výsledek operace totiž bude záviset nejen na vstupním obraze a transformaci, ale na předchozích výsledcích.
- ◆ Tím se může při výpočtu akumulovat potřebná globální informace, a tak lze algoritmy výpočetně zjednodušit.
- ◆ Vzdálenostní transformace a algoritmus jejího výpočtu je jedním důležitým příkladem tohoto přístupu.

Vzdálenostní transformace

- ◆ Nechť je dána bodová množina A .
- ◆ Vzdálenostní transformace přiřazuje každému bodu $p \in X$ číslo, které je vzdáleností bodu p od pozadí A^c (též od hranice oblasti).
- ◆ Existuje morfologický postup výpočtu vzdálenostní transformace (funkce) $dist_X(p)$, který přiřazuje každému pixelu p z množiny X velikost první eroze množiny, která už neobsahuje pixel p , tj.

$$\forall p \in X, \quad dist_X(p) = \min \{n \in \mathbb{N}, p \text{ not in } (X \ominus nB)\} .$$

$dist_X(p)$ je nejkratší vzdáleností mezi pixelem p a doplňkem množiny X^C .

Vzdálenostní transformace, DT

- ◆ DT se někdy nazývá vzdálenostní funkcí (analogie s řezbářstvím).
- ◆ DT poskytuje v každém pixelu vzdálenost od zadaných podmnožin obrazu (např. objektů).
- ◆ Výsledný DT “obraz” má hodnoty 0 v pixlech zadaných podmnožin, nízké hodnoty pro pixly blízko k nim a vyšší hodnoty pro vzdálené pixly..
- ◆ V binárním obraze, DT poskytuje vzdálenost v každém pixelu od nejbližšího nenulového pixelu (objektu).

výchozí obraz

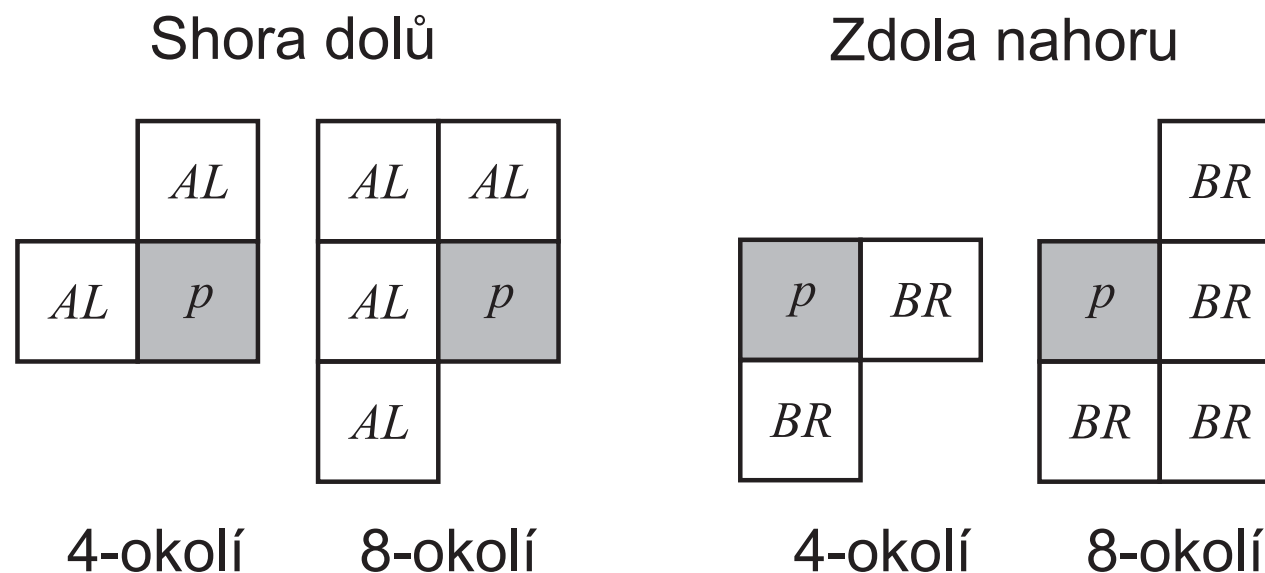
0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0
0	1	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	0	0	0	1
0	1	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0

výsledek DT

5	4	4	3	2	1	0	1
4	3	3	2	1	0	1	2
3	2	2	2	1	0	1	2
2	1	1	2	1	0	1	2
1	0	0	1	2	1	0	1
1	0	1	2	3	2	1	0
1	0	1	2	3	3	2	1
1	0	1	2	3	4	3	2

Algoritmus vzdálenostní transformace neformálně

- ◆ Slavný dvojprůchodový algoritmus výpočtu DT navrhli Rosenfeld, Pfaltz (1966), původně pro vzdálenosti D_4 , D_8 .
- ◆ První průchod je shora dolů, zleva doprava. Druhý průchod je zdola nahoru, zprava doleva.
- ◆ Obraz je procházen systematicky malou maskou. p je okamžitý pixel.

- ◆ Efektivita algoritmu DT je umožněna šířením hodnot viděných maskou z již dříve prozkoumaných pozic. Šíření informace připomíná šíření vlny.

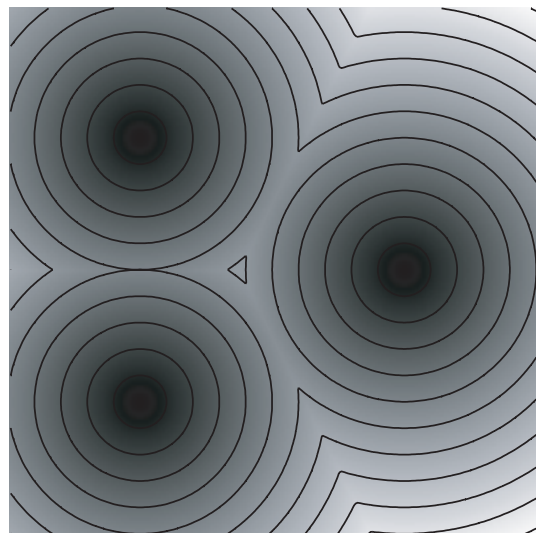
Algoritmus vzdálenostní transformace DT

Cíl: výpočet DT pro podmnožinu S obrazu rozměru $M \times N$ vzhledem k vzdálenosti D , která ovlivňuje prvky masky.

1. Inicializace: Vytvoř pole F rozměru $M \times N$. Pro prvky p obrazu odpovídající S nastav $F(p) = 0$ a pro ostatní nastav $F(p) = \infty$.
2. První průchod: Projdi obraz F po řádcích shora dolů, zleva doprava. Pro prvky vlevo nad vzhledem k okamžitému prvky p (dané prvky AL v obrázku masky na předchozím slajdu) nastav
$$F(p) = \min_{q \in AL} (F(p), D(p, q) + F(q)).$$
3. Druhý průchod: Projdi F po řádcích zdola nahoru, zprava doleva. Pro prvky vpravo dole vzhledem k p (dané prvky BR v obrázku masky na předchozí průsvitce) nastav $F(p) = \min_{q \in BR} (F(p), D(p, q) + F(q))$.

Nyní pole F obsahuje výsledek DT pro zadaný obraz a podmnožinu S .

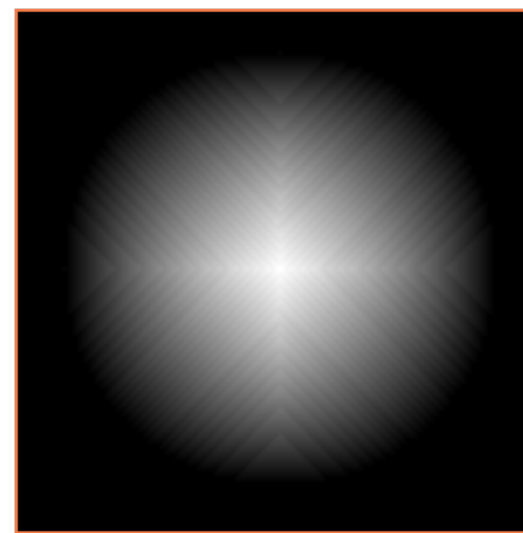
Ilustrace DT pro tři definice vzdáleností

Euklidovská

D_4

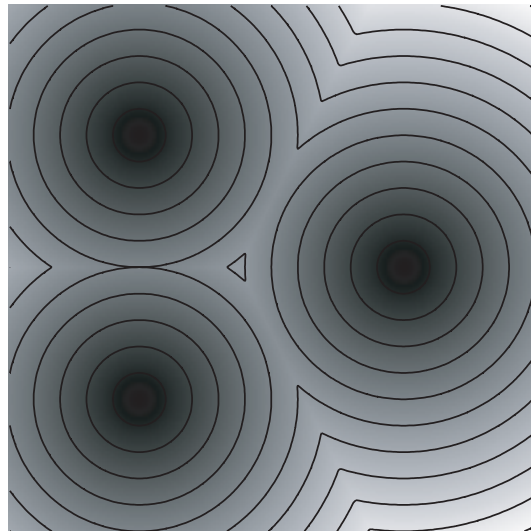

D_8

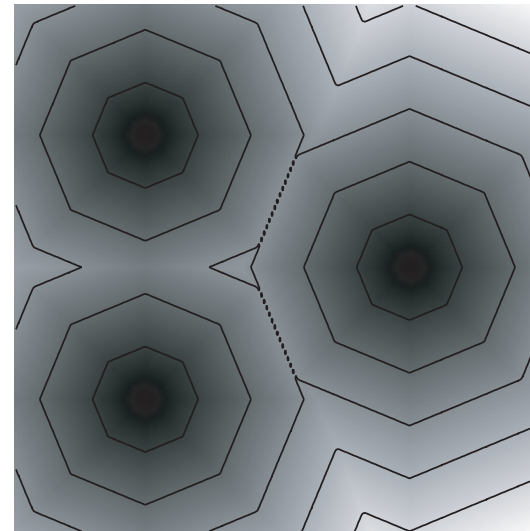
Kvazieukleidovská vzdálenost

Eukleidovskou DT nelze snadno spočítat jen na dva průchody. Často se používá kvazieukleidovská aproximace vzdálenosti, která se na dva průchody spočítat dá.

$$D_{\text{QE}}((i, j), (h, k)) = \begin{cases} |i - h| + (\sqrt{2} - 1) |j - k| & \text{for } |i - h| > |j - k|, \\ (\sqrt{2} - 1) |i - h| + |j - k| & \text{otherwise.} \end{cases}$$

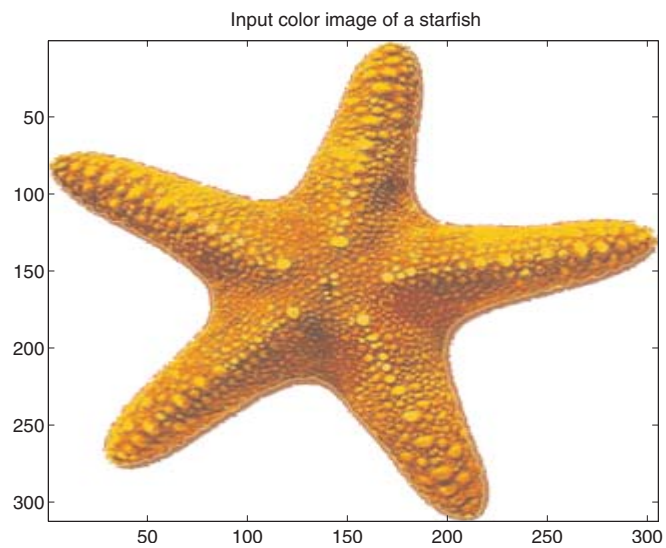

Euklidovská

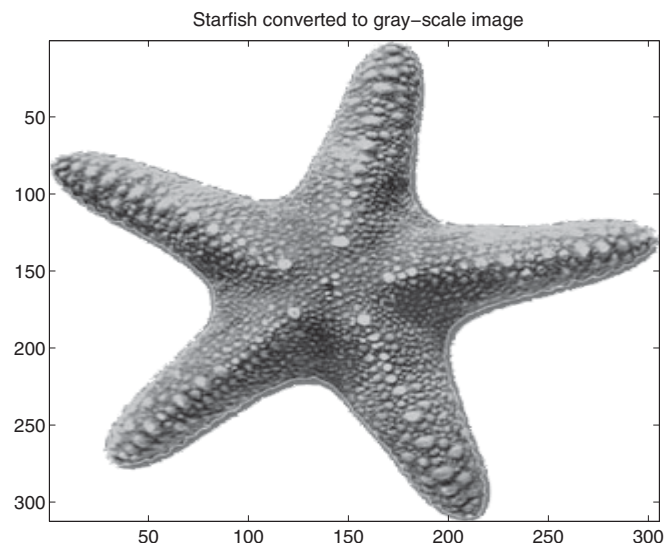

kvazieuklidovská

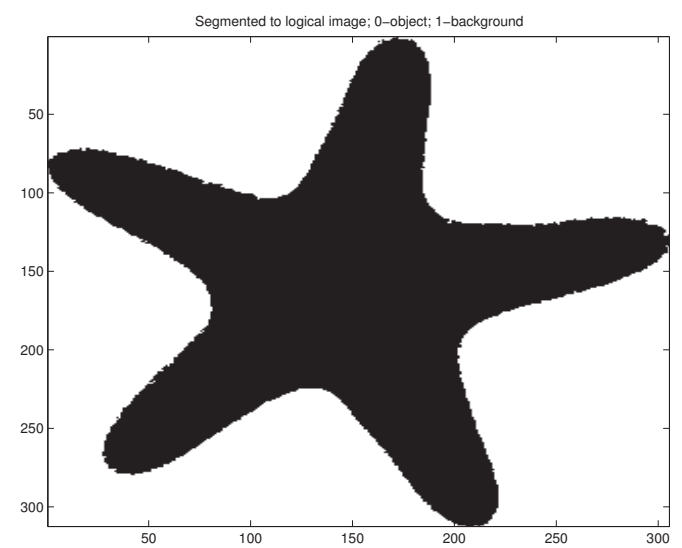
DT příklad hvězdice, vstupní obrázek

barevný

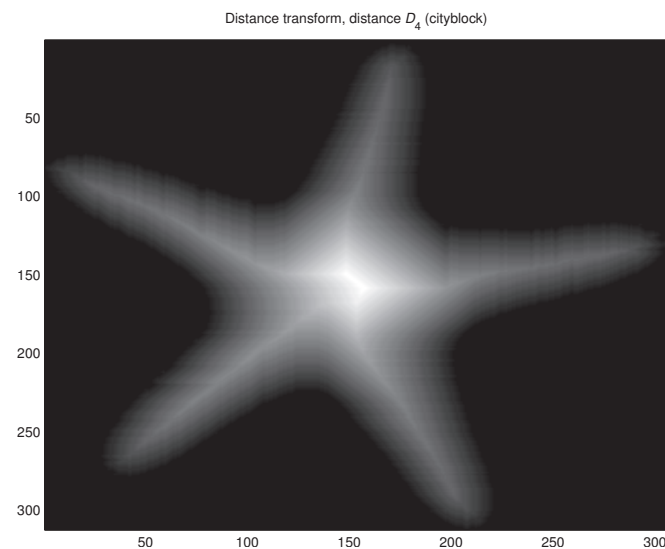

šedotónový

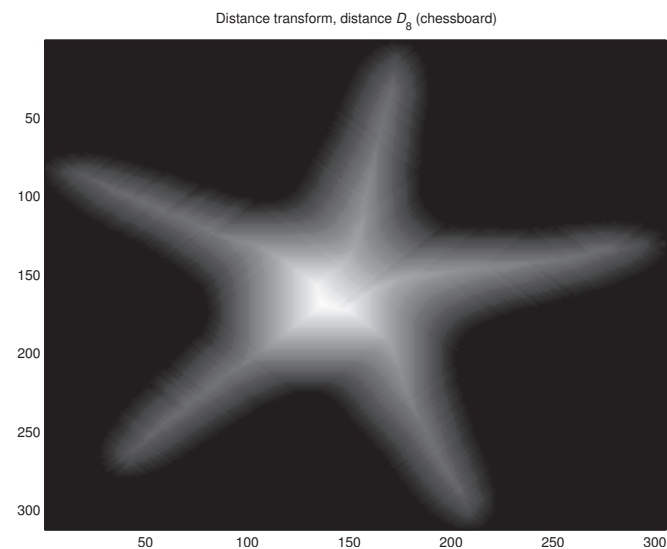

binární

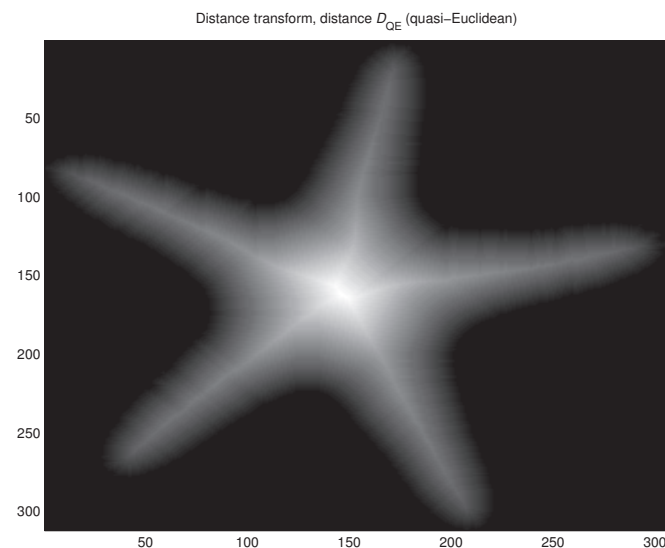
DT příklad hvězdice, výsledky

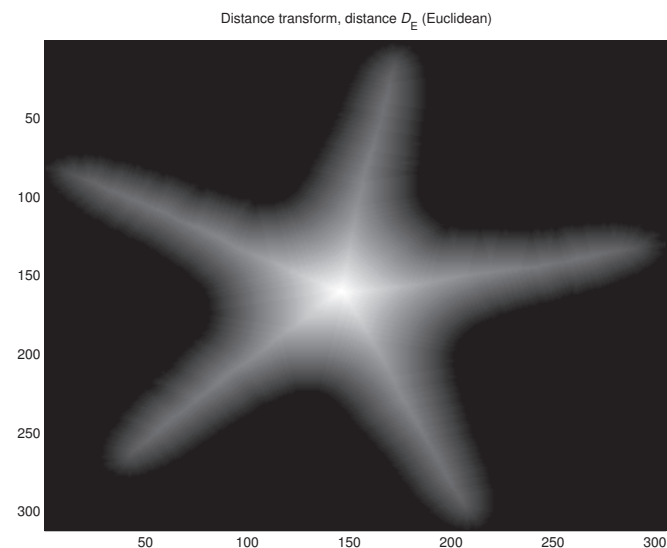
D4

D8

kvazieuklidovská

euklidovská